

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**

Directie Natuur en Biodiversiteit

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres

Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk

DGAN-NB / 17032188

Datum 17 maart 2017
Betreft Inwerkingtreding herziening Programma Aanpak Stikstof

Geachte Voorzitter,

In het Programma Aanpak Stikstof (PAS) werken Rijk en provincies aan verbinding van economische ontwikkeling met het realiseren van natuurdoelen van de Natura 2000-gebieden die zijn opgenomen in het programma. Op 17 maart 2017 is een partiële herziening van het PAS in werking getreden. Daartoe zijn verschillende actualisaties in het rekeninstrument AERIUS verwerkt. De herziening zorgt ervoor dat het programma up-to-date blijft.

Actualisatie PAS

Het rekeninstrument AERIUS is geactualiseerd met de meest recente versie van het Operationele Prioritaire Stoffenmodel en door verwerking van actuele gegevens over stikstofemissie en prioritaire projecten. Met de nieuwe gegevens is de totaal beschikbare ruimte voor economische activiteiten herberekend. Het resultaat is een verandering in de beschikbare ruimte voor meldingen voor activiteiten onder de grenswaarde en een verandering in de beschikbare vrije ruimte voor vergunningen. De omvang van de wijziging verschilt per gebied, maar over het algemeen is de ruimte kleiner geworden. Dit is onder andere het gevolg van actualisatie van de omvang van prioritaire projecten en de gewijzigde prognoses van het Planbureau van de Leefomgeving (PBL) over de groei-behoefte van verschillende economische sectoren. In de nieuwe PBL-prognoses wordt uitgegaan van een lagere groei in de sectoren industrie en landbouw met als gevolg een lagere groei-behoefte. De ruimte voor meldingen en de vrije ruimte voor vergunningen is deels gebaseerd op deze groei-behoefte en valt hierdoor ook lager uit. De herberekende beschikbare ruimte is voor enkele gebieden kleiner dan de ruimte die al is benut sinds de inwerkingtreding van het PAS. In deze gebieden is het niet passende gedeelte aangevuld met ruimte die gereserveerd was voor de laatste drie jaren van deze PAS-periode (vanaf 1 juli 2018).

Gevolgen voor meldingen en vergunningen

In 112 van de in totaal 118 PAS-gebieden is nog ruimte voor vergunningen en/of meldingen beschikbaar. Voor ca. 60 PAS-gebieden geldt dat de grenswaarde is verlaagd. Dit betekent dat er in deze gebieden geen meldingen meer kunnen worden gedaan. Vergunningverlening blijft wel mogelijk in deze PAS-gebieden, mits er voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is. Een actueel overzicht van gebieden waar de grenswaarde is verlaagd, is te vinden op

<http://pas.bij12.nl/content/mededeling-over-de-ruimte-voor-meldingen>. In delen van 9 PAS-gebieden is de vrije ruimte voor vergunningen volledig benut voor de eerste drie jaar van deze PAS-periode (totaal zes jaar). In drie van deze gebieden is nog wel ruimte om te melden. Toekomstige vergunningen die een beroep doen op ruimte in delen van PAS-gebieden waar deze volledig benut is, kunnen niet worden verleend. Voor prioritaire projecten kunnen wel vergunningen worden verleend en meldingen worden ingediend, omdat hiervoor apart ruimte is gereserveerd.

Ruimte voor economische ontwikkelingen in de toekomst

Medio 2018 wordt op basis van de uitkomsten van de natuurmonitoring, de stikstofmonitoring en de prognose in de groei-behoefte gekeken hoeveel ruimte voor economische activiteiten er wordt vrijgegeven voor de laatste drie jaar van deze PAS-periode. Daarbij wordt ook het voor deze jaren gereserveerde deel van de vrije ruimte voor vergunningen betrokken.

Overige wijzigingen in het PAS en de Regeling natuurbescherming

In de partiële herziening van het PAS wordt het mogelijk gemaakt om in een Natura 2000-gebied ruimte over te hevelen van de reservering voor meldingen naar de ruimte voor vergunningen. Dit kan alleen worden toegepast als na verloop van tijd blijkt dat in het gebied de ruimte onder de grenswaarde niet geheel benut zal worden. Verder is het PAS aangepast op de Wet natuurbescherming en de bijbehorende uitvoeringsregelgeving. Daarnaast is op enkele punten de tekst van het programma geactualiseerd. In de Regeling natuurbescherming is de verplicht voorgeschreven versie van AERIUS gewijzigd naar 2016 en is de prioritaire projectenlijst geactualiseerd.

Terinzagelegging

De partiële herziening heeft van 7 november t/m 18 december jl. ter inzage gelegen. 16 personen en organisaties hebben een zienswijze ingediend. In de Nota van Antwoord zijn de zienswijzen samengevat en geclusterd beantwoord. De terinzagelegging heeft niet tot wijzigingen van het programma geleid.

Alle documenten behorend bij de herziening van het PAS zijn te vinden via <http://pas.natura2000.nl>.

Monitoringsrapportages

Op 17 maart zijn ook de PAS landelijke monitoringsrapportage natuur 2016, de gebiedsrapportages natuur en de brochure met een tussenstand van het PAS gepubliceerd. Deze documenten zijn te vinden via <http://pas.bij12.nl>.

Prejudiciële vragen

Zoals door verschillende media is bericht, is de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State voornemens om in enkele aanhangige pilotzaken over het PAS en de vrijstelling voor het weiden van vee en het uitrijden van meststoffen prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie. Deze vragen hebben betrekking op de verhouding tussen (verschillende aspecten van)

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**
Directie Natuur en Biodiversiteit

Ons kenmerk
DGAN-NB / 17032188

het PAS, en daarmee samenhangende vrijstellingen van de Natura 2000-vergunningplicht, en artikel 6 van de Habitatrictlijn. De Afdeling heeft partijen in de gelegenheid gesteld hun zienswijze ten aanzien van de voorgenomen vragen te geven. Aangezien dit thans onder de rechter is onthoud ik mij van commentaar. Als de Afdeling bestuursrechtspraak een beslissing heeft genomen, zal ik uw Kamer nader informeren.

(w.g.) Martijn van Dam
Staatssecretaris van Economische Zaken